

ZƏFƏRİN 5 İLİ: GÜNÜN MÜBARƏK, KƏLBƏCƏR!

Prezident İlham Əliyev: Azərbaycan ləyəqətlər ölkədir, güclü ölkədir, heç kimə məsləhət görmürük ki, nə vaxtsa bizə qarşı hansısa bədənələr haqqında düşünsün. Hər halda son 80 il ərzində dünyada Azərbaycan qədər tam və mütləq qələbə qazanan ikinci ölkə olmamışdır. İndi dünyada gedən prosesləri görürsünüz. Müxtəlif yerlərdə toqquşmalar, mühəribələr, hərbi cinayətlər baş altı gedir. Amma heç kim tam qələbə qazanmayıb. Mühəribələr davam edir, daha böyük coğrafiyani əhatə edir və yəqin ki, davam edəcək. Yəni, bax, bu siyasi məslələrin inkişafı bunu göstərir. Tək yeganə ölkə bizi. Yeganə xalq bizi ki, tam Qələbə qazandıq, mütləq Qələbə qazandıq. Düşməni kaptılıya aktını imzalamağa məcbur etdik və eyni zamanda, sülhün təminatçısı da Azərbaycandır.

“Azərbaycan Respublikasının işgaldən azad edilmiş əraziləri üzrə şəhər günlərinin təsis edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərencamına əsasən 25 noyabr Kəlbəcər şəhəri günüdür. Günün mübarək, Kəlbəcər!

27 il əsərətde qalan bu qədim yurd yərimizin beş il əvvəl işgaldən azad olunması həm də bütün dünyadan yaddaşında Azərbaycan xalqının humanistliyi, əsilzadəliyi, insanperverliyi ilə qalacaqdır. Kəlbəcərin işgaldən azad olunması ilə xalqımız iki böyük qürurlu səhifə açdı müasir tariximizdə: Kəlbəcər 27 illik işgaldən azad olundu. Azərbaycan xalqı bu yurdu 27 il əsərətde saxlayan, sərvətlərini talayan, tarixi binaları, məktəb, xəstəxana və digər sosial obyektləri, evləri uğurub-dağıdan düşmənə bu torpaqdan çıxmış üçün 10 gün daha vaxt verdi. Tək bu fakt 44 günlük Vətən mühəribəsində Azərbaycan haqqında bəzi xoşagəlməz fikirlər yürüdən dövlətlərə çox dəyərli cavab oldu. Üçərəfli razılışmaya əsasən noyabrın 15-də Kəlbəcərdən çıxmış olan düşmənə 10 gün vaxt verilməsi ölkəmizin Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin siyasetində xüsusi bir mərhələni təşkil edir. O mərhələ ki bu addımla Azərbaycan xalqının kimliyini bir daha dünyaya bəyan etdi.

Blitzkrieg almayı istənən Kəlbəcər

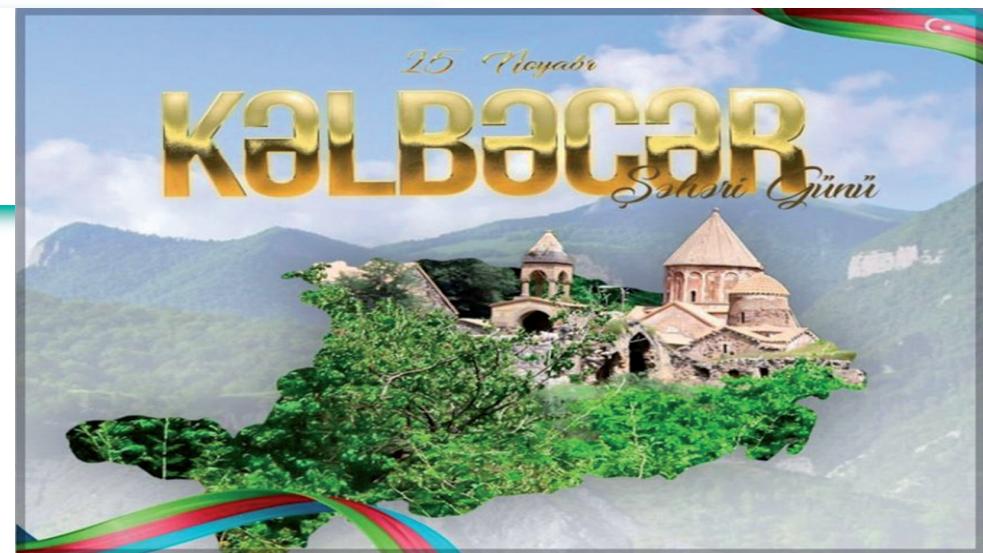
Blitzkrieg almanın sözüdür. Blitz (ildirim), krieg (mühəribə) sözlerinin birləşməsindən yaranıb. Mənası sürətli qələbə qazanmaq üçün gərgin hərbi kampaniya, “şimşək mühəribəsi”dir. Bu kampaniya XX əsrin əvvəllərində alman feldmarşalı Alfred fon Şliffen tərəfindən yaradılıb. Blitzkrieg zirehli tanklar və hava dəstəyi də daxil olmaqla, hərəkətli, manevr gücləri istifadə edərək düşmənə sürətli, fokuslanmış bir zərbə vurmaq üçün hazırlanmış hücum mühəribəsi metodunu təsvir etmək üçün istifadə olunan bir terminidir. Bele bir hücum ideal olaraq əsgər və

topçu itkisini məhdudlaşdıraraq sürtəli bir qələbəyə sebəb olur. I Dünya mühəribəsində almanlar blitzkriqi Polşa, Norveç, Belçika, Hollandiya, Fransaya, II Dünya mühəribəsində isə Rusiyaya tətbiq etmiş və uğurlu neticələr qazanmışlar.

Maraqlıdır, bunu ermənilər Kəlbəcərə necə tətbiq etmişdir? Sovetlər Birliyinin 15 müttəfiqindən biri Azərbaycan idisə, digeri də Ermənistən idi. Nəzərealsaq ki, Azərbaycan Ermənistandan bütün dövrlərdə zəngin bir ölkə olub, 70 il sonra 1990-ci illərdə Azərbaycan iqtisadi cəhətdən o vəziyyətə idisə, gör indi Ermənistən hansı vəziyyətə imiş. Yox, unutduğum fərqli bir məsələ var: erməni yaltaqlığı, riyakarlığı. Həmin dövrde Sovetlər Birliyi özünü yenidən dirçəltmək üçün ermənilərden hərəkəfli istifadə edirdi. Ele blitzkriq əməliyati da ermənilərə havadarlıqlarının növbəti məsləhəti idi. Faktlar da bunu təsdiq edir: Rusiya mənbələrinə görə, Ermənistanda yerləşdirilən 128-ci alayın (7-ci Rusiya Ordusu) dağ qoşunları Kəlbəcəri blitzkriq əməliyati ilə elə keçirdi. İlk ağır müqavimətdən sonra Azərbaycan qoşunları tezlikle dağıldı və rayon mərkəzi 1993-cü il aprelin 3-də işğal olundu. Hadisələrə bu günün prizmasından yanaşdıqda ermənilərin Kəlbəcərdəki alman blitzkriq əməliyati ilə bağlı belə bir qənaət gelirəm ki, onlara bu əməliyyat yəqin ulu babaları Qaregin Ter-Artunyanın (Nijde) uzun illər alman faşistlərinə köpək kimi xidmətindən ərmeğandır. Maraqlıdır, Sovetlər Birliyinin tör-töküntüsü onları almanlara satan Nijdenin tör-töküntüsünə niyə bu dəstəyi verirdi? Məqsəd hər zamanki kimi aydın... 30 il əvvəlin fonunda o da aydın gördündü ki, Azərbaycan 30 il yaxın bir dövrdən sonra düşmənə blitzkriq əməliyyatından da güclü həmələlər etdi.

Kəlbəcərin sahibi galəcəkdi..

1993-cü ilde Kəlbəcər işğal olundu. 70 il əsərətde yaşayan, sərvətləri mənimsinənilən, elləri bomboş olan bir xalqın elindən alındı böyükinqiyaslı torpaqları, eləcə də Kəlbəcəri. Bu xalqın ığid övladları çıxdı düşmənin qarşısına. Çünkü tarixən Azərbaycan oğulları canından keçib, lakin düşmən qarşısından qaçmayıb. Son nefəsinədək torpaq uğrunda vuruşub. Lakin əlibos, silahsız nə etmek olardı? Blitzkrieg əməliyyatının qarşısında ov tüfəngi nə iş görə bilərdi? Heç nə. Ona görə də netice belə oldu: Kəlbəcərin 58 mindən artıq əhalisi minillərboyu yaşadığı ata-baba torpağından qovularaq didərgin salındı, 321 nəfər əsir düşdü və ya girov götürüldü, 511 nəfər vəhşicəsinə qətəl yetirildi. 97 məktəb, 9 uşaq bağçası, 116 kitabxana, 43 klub, 42 mədəniyyət evi, tarix-diyanətçilik muzeyi, 9 xəstəxana, 75 tibb məntəqəsi, 23 ambulatoriya, 9 aptek, yüzlərle inzibati bina, minlərlə mənzil, 100 min qaramal, 500 min baş qoyun-quzu, 100-lə maşın, texnika və sair talan edildi, rayonun milyardlarla manatlıq

sərvəti Ermənistana daşındı.

Kəlbəcər bu taleyi yaşadı, bəli. Lakin bu o demək deyildi ki, Azərbaycanın bu qədim torpaqları ebədiyyən erməni tapdağı altında qalacaqdı. Bu o demək deyildi ki, evindən-eşiyindən didərgin salınan minlərle insanın bu taleyi ilə barışılacaqdı. Milyardlarla manatlıq sərvətin dağıdılmasına göz yumulacaqdı.

Gələcəkdi zamanın da sahibi, torpaqların da. Və gəldi də. 30 ilde bu ölkənin sərvətlərinin əsas hissəsi ordu quruculuğuna ayrıldı, 30 il əvvəlki uğursuzluğu uğurla əvəz etmək üçün. Torpaqları yağıdan azad etmək üçün. İnsanların üzərindən qaçqın, köckün, yurdsuz adını götürmək üçün. Onları yurdlarına geri qaytarmaq, torpaqların ətrini yenidən qoxulatmaq üçün. Ölkəmizin Prezidenti, Ali Baş Komandanımız, hər bir azərbaycanının qurur yeri cənab İlham Əliyevin həm hərbi, həm də siyasi bacarığı ilə tariximizə 44 səhifə eləvə olundu. Bu 44 səhifəyə 200-300 minilliye bərabər tarix yazıldı. 10 noyabr Bəyanatı ilə Qarabağ probleminə son qoyuldu.

Kəlbəcər bir çox məqamları təsdiqlədi

“Dostu dar gündə tanıyarlar” məsəli diliyiniz deyimdir. Lakin düşməni dar ayaqda tanıyarlar deyimini eşitməmişdik. Sual oluna bilər ki, düşmən elə düşməndir də, onun nəyini tanımaq lazımdır ki? Bəli, düşmən düşməndir, lakin hər düşmənin də öz kökünə məxsus xisləti var. Sən demə, belə bir deyim var imiş, lakin biz bunu canlı olaraq görecəkmişik. Bunu Kəlbəcərin ermənilər tərəfindən boşaldıldığı vaxt gördük. 27 il əvvəl işğal edərək xarabaliğa çevirdikləri, bu xarabaliqlar arasında bəzi evlər saxlayıb, Kəlbəcərilərin zəhmətlə, no kimi arzularla tikdikləri evlərinə sığınan ermənilər rayonu tərk edərək həmin evləri, meşələri, həyətlərdəki ağacları yandırıqları zaman gördük o deyimi. Bununla da, öz kimliklərini bir daha sübut etdilər. Sübut etdilər ki, düşmən olmaq bir ayri məsələdir, xislətsiz, xaraktersiz olmaq bir başqa məsələdir. Göstərdilər, biz də gördük. Buz Kəlbəcərin nümayəndələri ermənilərin Gəncəyə atıldıqları ballistik raket nəticəsində dağılmış evlərdən çıxarkən Azərbaycan bayrağını sinesinə sıxıb çıxıqları halda, ermənilərin nələri sinələrinə sıxıb Kəlbəcəri tərk etdiklərini də gördük. Evləri yandırmaqda məqsədləri nə idi bu bədbəxtlərin, görəsən? Düşünürdülər

ki, Kəlbəcərlilər qayıdış onların murdar nefəsləri çökmüş evlərdə yaşayacaqlar? Əsla.

Kəlbəcərə hayat qayıdır..

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev: “Biz Kəlbəcəri bərpə edəcəyik, heç kimin şübhəsi olmasın və həyat qayıdacaq. Kəlbəcərdə kənd təsərrüfatı inkişaf edəcək, xüsusileyə heyvandarlıq. Bizim orada böyük otlaq sahələrimiz var. Kəlbəcərin zəngin təbii qaynaqları, təbii ehtiyatları var. Düşmən bu ehtiyatları vəhşicəsinə istismar edib. Sovet vaxtında bütün sovet məkanında məşhur olan İstisu suyu Kəlbəcərdə istehsal olunurdu. İndi İstisu da bizim nəzarətimizə qayıdır. Vaxtılı ora böyük kurort zonası idi. Mənfur düşmən hər tərəfi dağlıdır. İndi o görüntülər var, her kəs görə bilər. Hamisini bərpə edəcəyik, Kəlbəcəri yenidən quracaq, kəndləri, Kəlbəcər şəhərini. Tapşırıq vermİŞM ki, şəhərin yenidən qurulması ilə əlaqədar baş plan hazırlanınsın, tekce Kəlbəcər şəhəri yox, bütün şəhərlər üzrə həyat qayıdacaqdır”. Elə həmin Baş Planla da Kəlbəcəri yenidən qurulur. Kəlbəcərdə avtomobil yolları, yeni kəndlər salınıb. Su Elektrik stansiyaları, yarımsənayalar qurulub. Hərbi hissə, hospital tikilib. Kəlbəcər şəhərində yaşayış məhəlləsi salınıb, məktəb, sosial obyektlər tikilir. İstisuya yeni həyat verilir...

Bu il avqustan 21-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Kəlbəcər şəhərində 1-ci yaşayış kompleksinin ərazisində fərdi və çoxmərtəbeli evlərdə yaradılan şəraitlə tanış olub, buraya köçən sakinlərlə görüşmələri və onlara mənzillərinin açarlarını təqdim etmələri Kəlbəcərin növraqından söhbət açırdı. Bəli, biz Kəlbəcərə qayıdırıq. Ata-baba yurdumuza, əzəli torpaqlarımıza qayıdırıq. Bu xalq XXI əsrde yazdığı qəhrəmanlıq dastanı ilə – “Qarabağ” dastanı ilə o torpaqlara qayıdır. Dövlət-xalq birlüyü, lideri ilə, şücaətlə, rəşadətlə, şəhidləri, yaralı qaziləri, 27 illik yurd təşənləi insanları ilə erməni qəsbkarlarından geri aldığı torpaqlara qayıdır. Orada şəhidlərinin qanı axmış torpaqları qoxulamağa, o torpaqlarda azan sesini dinləməyə, öz atababasının məzarını ziyanət etməyə, o torpaqlara yeni həyat verməyə qayıdır.

Mətanət Məmmədova